

”Jag skulle nog inte fungera om jag inte fick göra musik.”

För ljudens skull

Det har sagts att för att bli en bra poet är det första du bör göra att sluta sova om nätterna. Och detsamma borde gälla för musik, när musiken är som den **Andreas Tilliander** gör: Poetisk på så sätt att varje ljud, varje beståndsdel, finns där för att fylla en mening, ett syfte.

Andreas Tillianders namn har de senaste två åren gått från att ha varit fullständigt okänt till att plötsligt blivit i det närmaste synonymt med den så kallade clicks&cuts-scenen, som blossat upp på senare år. Uppmärksamheten kom med albumet *Ljud*, som rönste uppmärksamhet långt utanför de smalaste elektroniska kretsarna. Intresset för musiken han gör har aldrig varit större.

Den 15 oktober släpps uppföljaren till *Ljud*. Skivan heter *Elit*, och ligger även den på Mille Plateaux.

– Det är lustigt att jag blivit så sammankopplad med genren eftersom både *Ljud* och i synnerhet föregångaren *Cliphop* gjordes helt utan influenser från den scenen, säger Andreas under vårt samtal en solig dag i Stockholm.

Världsartister som Björk, Depeche Mode och – tro det eller ej – hiphopstjärnan Lil’ Kim vill ha ett, som de säger, clicks&cuts-sound. Lil’ Kim tillfrågade Andreas skivbolag Mille Plateaux om produktioner till hennes kommande platta. Beskedet kom med kort varsel: Andreas fick endast en helg på sig att avklara låtstrukturerna, som han berättar att han blev väldigt nöjd med. Kommer de inte med på hennes album kommer de med på något projekt under hans eget namn.

Det händer saker, med andra ord. Andreas Tilliander är en av de få svenska elektroniska musiker som för tillfället kan leva på sin musik. Och att dessutom få resa halva jorden runt är ju inte heller tråkigt.

Han har turnerat i Tyskland och Japan, och ger ut skivor i flera olika länder. Ett typiskt exempel på hur en musiker som Andreas Tilliander kan

arbeta är ett av spåren på hans kommande album under namnet *Rechord*. Andreas berättar om hur han spelade in röster i Tokyos tunnelbana som han sedan körde genom en vocoder. Ljuden spelades in i Tokyo, låten mixades på tåget mellan Dresden och Berlin och ges sedan ut på ett holländskt skivbolag.

– Att få resa till Tokyo var på ett sätt skitroligt men på ett sätt tråkigt i och med att vissa spelningar var jättedåligt skötta.

Han berättar om en spelning tillsammans med den svenske technomusikern Mikael Stavöstrand på en efterfest bland en massa fulla fyrtioåriga svenskar. Medan Stavöstrand spelade kom någon upp och frågade efter ABBA, vilket föranledde Andreas att spela det hårdaste, mest svårtillgängliga set han någonsin spelat.

– Efteråt var det helt tyst i lokalen. Helt tyst. Det är enda gången jag varit med om det, det brukar alltid vara någon som applåderar, berättar han med ett leende. Det dråpliga i historien förstärks av att Leif Pagrotsky tydligen fanns i publiken och faktiskt hade gillat Andreas musik, samt att det ryktades om att kronprinsessan Victoria också hade varit där.

Men fram till alldeles nyligen bodde han i Hässleholm, en stillsam skånsk småstad, och hade ingen större längtan till storstan. I varje fall inte till Stockholm. Däremot till Berlin. Han berättar om musikklimatet där, att det är mycket bättre när det gäller den här typen av musik. Över lag ger han intryck av att undvika uteliv och fester såsom de brukar vara i Sverige.

– Jag har varit på raves men de är ingenting för mig, mest en massa folk med självlysande brallor och glowsticks. Jag gillar varken musiken eller människorna. Det är alldeles för hysteriskt.

Samtidigt talar han sig varm om Kompakt, en elektronisk musikfest i Köln. Det är något helt annat, det har en lugnare atmosfär. Det är hellre sådana fester han kan tänka sig att gå på.

Över huvud taget är Andreas en ganska undvikande karaktär. Han gör elektronisk,

kantig, ofta stillsam musik – men det är inte alls sådan musik han lyssnar på längre säger han. Influenserna kommer annanstans ifrån.

– Det känns som om varje mediehypad genre urvattnas förr eller senare, och som det sker idag går allt så vansinnigt fort. Synth, electronica, clicks&cuts – det är hela tiden samma grej, menar han. Det går ett tag och sen blir det tråkigt.

Numer lyssnar han väldigt mycket på monoton, brittisk shoegazer-rock. Lager på lager av gitarrmattor. My Bloody Valentine är den största inspirationskällan.

– Jag kan över huvud taget inte lyssna på electronica idag, hela scenen består nästan enbart av tråkiga Autechre-plagiatörer. Sedan är det också det att jag tröttnar så fort på allting.

Kan inte det vara ett problem när man gör musik; att man aldrig gör klart något och att halvgamla låtidéer blir liggande, frågar jag. Andreas förklarar att han dock är rätt snabb. Albumet *Ljud* tog två veckor att göra, och då hade han dessutom ett jobb på dagarna.

– Det första jag gör är att göra alla ljuden, sedan sätter jag ihop dem på kvällen och mixar allting på morgonen. Jag sitter ofta uppe till 4-5 på morgonen, berättar han.

Myten om det skapande nattdjuret lever kvar.

Vad är det som driver dig att göra musik?

– Jag kan inget annat! Jag har egentligen inte så många andra intressen, det handlar verkligen om mitt liv. Jag skulle nog inte fungera om jag inte fick göra musik... Eller: jag vet inte, eftersom jag aldrig provat att inte göra musik.

Försöker du säga saker med musiken?

– Egentligen inte alls. För några år sedan hatade jag allt som hade med personlighet att göra. Jag var väldigt inspirerad av technoetiketten Basic Channel som utelämnar namn, låttitlar, ja allt från skivorna. Men nu har jag börjat tröttna på det där kalla, opersonliga och anonyma.

Andreas har blivit öppen även för andra

influenser, mer vokala element och genrekorsningar.

– Den nya skivan, *Elit*, är lite mer poppigare än tidigare (motsatsen till Rechord kanske...) och medverkar på skivan gör Jay-Jay Johansson och rapparen Fu Dogg (som även är med på Fjärde Världens nya album).

Det är lätt att tro att det finns något slags koncepttänkande bakom Andreas Tillianders musik. Han gör alla ljud själv på datorn och har speciella pseudonymer beroende på vilken typ av musik det handlar om. Liknande musiker såsom tyske Thomas Brinkmann och engelske Matthew Herbert har ofta ett uttalat koncepttänkande bakom musiken. Brinkmann skar i vinyl- och CD-skivor med skalpell och samplade dem sedan medan Matthew Herbert har ett musikaliskt dogma som innebär en hård disciplin för tillblivelsen av ljuden – han samplar bland annat läten ur sin närmsta omgivning, hjärtslag och tekniska apparater.

– Jag tänker mer på att det ska låta bra än att det ska vara ett koncept, säger Andreas. Anledningen till att jag gör alla ljud själv är att det ska bli precis som jag vill ha det.

Vad är viktigast? Att skapa stämning eller sväng?

– Musiken bygger väldigt mycket på att det ska svänga, men samtidigt vill jag ha en harmoni mellan ljuden.

Det är kanske just det här som är det speciella med elektronisk musik – att inte se till synes disharmoniska brus och missljud som oljud utan istället som lika harmoniska element som traditionella instrument. Förstår man inte det lär man inte förstå musiken.

När Andreas växte upp i Hässleholm imponerades han redan som riktigt liten av storebrorsans breakdans. Snart därefter gick han snabbt över till de electrorytmer som utgjorde grunden till hiphopen, för att därefter ingå en stark och varaktig förälskelse med syntmusiken.

– DAF, Nitzer Ebb, Skinny Puppy och, inte att förglömma, Joy Division och Cure; alla de där var sånt jag lyssnade på då. Och fortfarande kan jag återvända till den musiken, berättar han.

Från synten var steget inte långt till elektronisk musik. När Andreas radar upp namnen och årtalen är det som milstolpar i livet:

– Aphex Twin 1993, Autechre 1996...

Vid det laget hade han redan börjat göra musik själv. Amigans enkla musikprogram som han 1990 hade börjat experimentera med började åren därefter kompletteras med fullfjädrad MIDI-utrustning och syntar. Musiken ändrades i takt med influenserna och kring 1996, mycket tack vare just Autechre, började han göra electronica.

Vid det laget hade storebrorsan för länge sedan tappat intresset för musiken.

– Han blev vuxen väldigt snabbt, hehe... han är definitivt inte inne på den musik jag är inne på nu.

Jonas Andersson

Fakta: Andreas Tillianders projekt

Andreas Tilliander. Brusig, knastrig och minimalistisk housemusik i gränslandet mellan vakenhet och sömn. Varma syntklanger blandas med abstrakta, avklippta grooves. Slog igenom stort med albumet *Ljud* (2001), som sålt relativt mycket för den genre som musiken rör sig inom. All musik som ges ut under namnet Andreas Tilliander är knuten till Frankfurtbaserade skivbolaget Mille Plateaux.

Mokira. Extremt avskalad, mycket monoton musik. "Introvert och navelskådande, inte lika tillgängligt som *Ljud*" beskriver Andreas själv projektet. Albumet *Plee* kom ut i april i år, tidigare finns albumet *Cliphop*.

Rechord. Projekt på det nederländska bolaget AudioNL. Än mer minimalistiskt.

Komp. Det första projektet att ges ut på skiva, på Malmöbolaget Komplot (2000). Hårda hiphoprytmer och kall elektronik.

Lowfour. Hård techno i 4/4-takt, enligt Andreas starkt inspirerad av rockgruppen My Bloody Valentine i fråga om produktionen; lager på lager av ljud. Tolvstumssingeln *Repeatle* blev ett politiskt statement med låtitlar som "Ätintekött" och "Pälsarmord".

Harlem. Rockband tillsammans med Johan Skugge och Martin Thomasson, där Andreas framförallt håller i produktionen.

Därtill har Andreas ett för närvarande namnlöst projekt där han själv gör instrumental rockmusik med hjälp av gitarrer och datorer.